

Huvudman

Praktiska Sverige AB
Org.nr 556257-5786
epost@praktiska.se

Beslut

Datum 2026-02-13
Dnr 2025:2198
Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Praktiska Gymnasiet Sundsvall i Sundsvalls kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 25 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Praktiska Gymnasiet Sundsvall i Sundsvalls kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande arbetsplatsförlagt lärande (apl) avseende el- och energiprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet. Tillsynen har avsett år 2 och 3 på ovan nämnda program.

Skolinspektionen har den 25 juni 2025 beslutat att förelägga Praktiska Sverige AB att senast den 30 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brist rörande arbetsplatsförlagt lärande.

Praktiska Sverige AB har den 30 september 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Inom ramen för uppföljningen har Skolinspektionen vidare hållit digital intervju med rektorn och huvudmannens regionala apl-samordnare den 10 december 2025. Som en del av tillsynen har också dokumentation granskats, bland annat förteckning över elevernas apl-platser. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Praktiska Sverige AB har följt föreläggandet och om påtalad brist har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i det tidigare beslutet att verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Sundsvall inte uppfyllde författningarnas krav avseende arbetsplatsförlagt lärande. Detta eftersom huvudmannen inte fattat beslut om skolförlagd apl i de fall en situation som huvudmannen inte kunnat förutse eller råda över hastigt har uppstått och som lett till att elever inte kunnat få apl i den omfattning som de har rätt till utifrån den utbildning eleverna följer.

Skolinspektionen förelade Praktiska Sverige AB att se till att huvudmannen för det fall arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över ska fatta beslut om att byta ut det arbetsplatsförlagda lärandet mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Samråd ska ske med det lokala programrådet innan beslut fattas.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder i huvudsak följande. Huvudmannen har vidtagit ett flertal organisatoriska och resursförstärkande åtgärder på central nivå. Det har anställts en nationell näringslivsstrateg som har fokus på att kartlägga apl-platser och utveckla strategiska partnerskap med bland annat arbetsgivare och branschorganisationer. Det har också anställts ytterligare fyra regionala apl-samordnare som på ett mer verksamhetsnära plan ska utveckla skolornas arbete med arbetsplatsförlagt lärande samt vara ett stöd för rektorer och lärare i det arbetet. Huvudmannen har också tydliggjort att beslut som innebär att en elev inte ska genomföra apl som planerat ska fattas av huvudman och inte av rektor. Inför ett sådant beslut ska rektor, efter samråd med det lokala programrådet, skicka underlag till huvudmannen som dokumenterar sådana beslut skriftligt. När det gäller vidtagna åtgärder på lokal nivå har skolan avseende båda de aktuella programmen minskat antal elever som antas till år 1. Vidare har tjänsten som biträdande rektor tillsatts. Rektor har därmed mer tid till utveckling och uppföljning av undervisningen vilket även innefattar apl-processen. Skolans apl-samordnare har frilagts från undervisning ytterligare och ägnar numera tre dagar i veckan till att anskaffa fler apl-platser. I samband med

läsårsstart fick yrkeslärarna flera dagar att ägna till anskaffning av platser och det anlitas även ett externt företag som kontaktade lokala företagare för att få till framtida platser och samarbeten. Skolans biträdande rektor kommer att ha ett särskilt fokus på samarbeten med lokala aktörer och samarbetspartners under kommande läsår i syfte att göra skolenheten till en naturlig samarbetspartner. Huvudmannen uppger vidare att skolans rektor har avsatt tid för lärare att gå igenom de nya gemensamma apl-rutinerna och mallarna för dokumentation för apl. De nya rutinerna syftar bland annat till att underlätta för skolan att följa upp och säkerställa att elever får apl enligt planering samt i ett tidigt skede fånga upp elever som har svårigheter att genomföra apl och sätta in åtgärder utifrån elevens behov. Skolchef följer månadsvis upp med rektor gällande elevernas apl och om eventuella beslut om skolförlagd utbildning ska fattas. Huvudmannen uppger att de vidtagna åtgärderna gett resultat och att fler elever är ute på apl jämfört med motsvarande tid föregående år.

Till redovisningen har en förteckning över elevernas apl-platser getts in. Huvudmannen har också gett in en uppdaterad förteckning. Av den uppdaterade förteckningen framgår respektive elevs apl-plats, kontaktuppgifter till densamma och om eleven går utbildningen som yrkesprogram med 15 veckor apl eller som lärling. Avseende elever som saknar uppgift om apl-plats i förteckningen redogörs för orsak till det samt i förekommande fall pågående åtgärder. Flera av eleverna som saknar uppgift om apl-plats läser utbildningen som yrkesprogram och har redan genomfört 15 veckor apl. Beträffande några elever redogörs för individuella orsaker som frånvaroproblematik och behov av särskilt stöd.

Övrig utredning i uppföljningen

Rektor uppger i intervju i huvudsak följande. Det är visserligen en fortsatt tuff arbetsmarknad inom el- och energibranschen och inom VVS- och byggbranschen men skolan har tack vare ett aktivt arbete hittat adekvata apl-platser till eleverna på el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet. Såväl huvudmannen som apl-samordnaren har varit behjälplig i arbetet med att hitta relevanta apl-platser till samtliga elever. Jämfört med tidigare läsår är det fler elever som läser utbildningen med 15 veckor apl i stället för som lärling. Skolan har planerat för kortare apl-perioder vilket gör att samma apl-plats kan nyttjas till fler elever. Rektor uppger vidare att huvudmannen inte har fattat några beslut om skolförlagd apl eftersom det inte finns något behov av sådana samt att det i nuläget inte finns någon elev som har skolförlagd apl. Avseende de elever som saknar uppgift om apl-plats i ingiven förteckning har rektor i intervju redogjort för respektive elevs situation. Det framgår härvid bland annat att flera elever har fått en apl-plats sedan förteckningen gavs in samt att en elev har slutat

på skolan. Enligt rektor kommer samtliga elever på de aktuella programmen få apl i den omfattning de ska ha utifrån den utbildning de går.

Rättslig reglering

Ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (16 kap. 16 § skollagen).

Arbetsplatsförlagt lärande definieras som lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan (1 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen ska då räknas från och med det läsår som eleven påbörjar den gymnasiala lärlingsutbildningen. Varje vecka som genomförs på en arbetsplats ska för en elev i gymnasieskolan anses motsvara 23 timmars garanterad undervisningstid. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras (4 kap. 12 § gymnasieförordningen).

Om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats (4 kap. 13 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att det har vidtagits flera olika åtgärder för att säkerställa att eleverna har apl-platser samt att flertalet elever numera har en apl-plats. Beträffande de elever som saknar apl-plats framgår att det finns individuella skäl till det och att det i förekommande fall finns pågående insatser avseende dessa elever. Skolinspektionen konstaterar att det därmed

inte har varit aktuellt för huvudmannen att fatta beslut om att byta ut det arbetsplatsförlagda lärandet mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder och att bristen avseende arbetsplatsförlagt lärande får anses avhjälpd. Ärendet ska därför avslutas.

X Hanna Lindvall

Beslutsfattare

Signerat av: Hanna Lindvall

X Charlotta Nord

Föredragande

Signerat av: Charlotta Nord

I ärendets handläggning har även utredare Jenny Åkesson medverkat.